

BG

BG

BG

КОМИСИЯ НА ЕВРОПЕЙСКИТЕ ОБЩНОСТИ

Брюксел, 23.7.2009
СОМ(2009) 374 окончателен

ДОКЛАД НА КОМИСИЯТА

Доклад за политиката на конкуренция за 2008 г.

{SEC(2009) 1004}

Въведение

1. Тази година за първи път годишният доклад за конкуренцията включва глава, посветена на тема, която се смята, че е от особено значение в областта на политиката на конкуренция. Избраната тази година тема е „Картели и потребители“.
2. В първата част на този доклад се съдържа преглед на начина, по който бяха доразвити и прилагани инструментите на политиката на конкуренция, а именно правилата в областта на антиitrusta, концентрациите и държавните помощи. Във втората част се обсъжда как тези и други инструменти бяха приложени в подбрани сектори. В третата част се прави преглед на дейностите, свързани с потребителите, които са били разработени през изминалата година. Четвъртата част е посветена на сътрудничеството с Европейската мрежа по конкуренция (ЕМК) и с националните съдилища, докато в петата част се разглеждат международните дейности. Последната шеста част съдържа кратко описание на междуинституционалното сътрудничество.
3. Поради особено трудните финансови и икономически обстоятелства, пред които се изправи Европа през 2008 г., и поради начина, по който те повлияха на жизнеспособността на европейските предприятия, в тазгодишния доклад се отделя специално внимание на оценката на Европейската комисия за мерките за оздравяване и реструктуриране. Такова искане бе отправено и от Европейския парламент в неговата резолюция относно годишните доклади за политиката на конкуренция за 2006 г. и 2007 г.¹
4. Повече информация се съдържа в подробния работен документ на службите на Комисията и на интернет страницата на ГД „Конкуренция“².

¹ Вж. точка 30 от [Резолюцията на Европейския парламент от 10 март 2009 г. относно докладите относно политиката в областта на конкуренцията за 2006 и 2007 година](#) (2008/2243(INI)).

² http://ec.europa.eu/competition/index_en.html

ГЛАВА, ПОСВЕТЕНА НА КАРТЕЛИТЕ И ПОТРЕБИТЕЛИТЕ

5. Борбата с картелите е от основно значение, за да се гарантира, че крайният потребител на даден пазар на стоки или услуги може да се възползва от предимствата на добре функциониращата система на конкуренция. Картелите са едни от най-сериозните нарушения на законодателството в областта на конкуренцията. Те предпазват участниците от конкуренция, като по този начин им позволяват да покачват цените, да съкращават производството и да разделят пазарите. В резултат на това печалбите отиват на неправилното място, като потребителите биват ощетени от по-високите цени и от по-ограничения избор на стоки и услуги.
6. Случаи като банановия картел³ показват, че въздействието на картелите върху крайните потребители може да бъде пряко, когато те са купувачи или ползватели на дадена стока или услуга. По-високите цени, които са резултат от образуването на картели в областта на потребителските стоки, са осезаеми за бюджета на хората, които купуват тези ежедневни стоки и услуги. Правоприлагащите действия на Комисията, както и тези на органите за защита на конкуренцията в държавите-членки, слагат край на това завишаване на цените, като предотвратяват разпространението му в бъдеще и възпират дружествата от повторно извършване на такива действия.
7. На пазарите, където преките потребители са индустриални клиенти — където нарушаването на законите за конкуренцията става на по-ранен етап от веригата за доставки, в крайна сметка потребителите също печелят от борбата с такива картели. Например в случая *Автомобилно стъкло*⁴ продуктът бе автомобилни стъкла, които потребителите закупуват като част от автомобила и при извършване на ремонт. Надценката на резервни части като автомобилните стъкла се отразява на общата цена на автомобила или на ремонта. Потребителите не могат да се възползват от по-ниските цени, които са резултат от конкуренцията. Дори и по-високата цена на суровината да се абсорбира от производителя преди продажбата на крайния продукт, възможно е потребителят все пак да бъде ощетен – например ако това води до съкращаване на други услуги или предоставяне на по-малко средства за иновации и за разработване на по-добри продукти на бъдещето. Размерът на ценовите увеличения може да е малък, но когато те се комбинират, това може да повлияе на големите инвестиции в иновации, продукти или услуги. От друга страна, ползите от конкуренцията се губят и като цяло благосъстоянието намалява.
8. Посочените по-горе примери показват защо е изключително важно Комисията да предприеме действия както за спирането на картелите, така и за тяхното предотвратяване. Когато Комисията забранява антиконкурентното поведение и налага глоби на членовете на картели, нейната крайна цел е не само да накаже тези членове за тяхното поведение, но най-вече да възпре дружествата да продължават или да започват антиконкурентни дейности. Самата Комисията не се занимава с търсене на обезщетения за потребителите в отделните случаи.

³ Съобщение за печата IP/08/1509, 15.10.2008 г.

⁴ Съобщение за печата IP/08/1685, 12.11.2008 г.

Съдебни дела за възстановяване на щети в резултат на решения на Комисията могат да се заведат в националните съдилища (за подробности вж. глава 11 от Бялата книга относно исковете за обезщетение за вреди при нарушаване на антиitrustовите правила на Европейската общност⁵, където се дават конкретни предложения в тази област на политиката с оглед преодоляване на пречките, които в момента ограничават ефективното обезщетяване.)

9. Превантивният ефект на глобите е по-широк от самия конкретен случай. Със своята политика на санкциониране Комисията насърчава културата на съобразяване с конкурентното законодателство на равнището на цялата група от дружества. Дори ако действието, водещо до нарушаване на закона, е извършено от отделни лица в рамките на по-малка единица на организацията или дъщерно дружество, глобата на корпоративно ниво насочва вниманието към отговорността, която имат ръководните кадри и управлението, бордовете и акционерите да възприемат сериозно конкурентното законодателство и да се стремят да предотвратят нарушенията от страна на всички служители във всички стопански дейности на групата. По този начин има вероятност санкцията за картел да повлияе на по-широкия стопански сектор, в който може да стане известно за случая и за рисковете, свързани със сключването на картелни споразумения. Накрая, Комисията налага по-високи глоби на повторните нарушители. Ако едно и също дружество извърши няколко нарушения на конкурентното законодателство, става ясно, че посланието за културата на съобразяване не е било възприето достатъчно сериозно и е необходимо по-силно възпиращо средство. В случая *Автомобилно стъкло* например Комисията увеличи с 60 % глобите за дружеството Saint-Gobain, защото то бе повторен нарушител, който в миналото е получил глоба за два картела в сектора на плоското стъкло⁶. Такива сигнали подчертават нуждата от съобразяване със законодателството, като продължаването на нарушението или извършването на ново нарушение ще доведе до по-висока глоба.
10. Комисията може да разкрива картели по редица начини: чрез анализиране на пазара за признаци за антиконкурентно поведение или чрез получаване на доказателства от различни източници. Тези доказателства могат да произлизат пряко от потребителите или от други клиенти на дружествата нарушители. Друг източник са отделните лица, свързани с дружество, което иска да разкрие практиката, или дори от самите членове на картела, като по този начин се възползват от програмата за освобождаване от глоба или намаляване на нейния размер. В действителност строгите санкции спрямо картелите осигуряват стимул за дружествата да се откажат от тайното споразумение и да сътрудничат на Комисията в рамките на програмата за освобождаване от глоба, като предоставят уличаващи доказателства. Този набор от разпоредби няма за цел да позволи на някои нарушители да избегнат санкциите за нарушаване на закона. Вместо това той преследва по-общата цел да прекрати вредните

⁵ Допълнителна информация по този въпрос, както и за политическата инициатива на Комисията в тази област, можете да намерите на: <http://ec.europa.eu/competition/antitrust/actionsdamages/index.html>

⁶ Решение на Комисията от 23 юли 1984 г. по дело COMP/30.988 *Плоско стъкло (Бенелюкс)*, ОВ L 212, 8.8.1984 г., стр. 13 и Решение на Комисията от 7 декември 1988 г. по дело COMP/31.906 *Плоско стъкло (Италия)*, ОВ L 33, 4.2.1989 г., стр. 44.

корпоративните споразумения и да позволи те да бъдат целенасочено разследвани.

11. Съгласно програмата от 2006 г. за освобождаване от глоби, дружеството, което първо предостави доказателства, получава пълен имунитет от глоби. Това преимущество представлява изключително силен стимул за нарушаване на „кодекса на мълчанието“ на картелите. При картела *Восъци за свеци* първото дружество, което се свърза с Комисията, за да предостави информация, получи пълен имунитет, а три други членове на картела получиха намаление на глобите в зависимост от момента, в който са се явили и от степента на сътрудничество. Предварителното условие за всяко благоприятно третиране е предприятията да предоставят всички доказателства, с които разполагат, с което да спомогнат за доказването на наличието на картел.
12. През 2008 г. Комисията продължи стриктното си правоприлагане спрямо картелите, като наложи глоби на 34 предприятия⁷ на обща стойност 2 271 млн. EUR по седем дела за картели⁸. По делото *Автомобилно стъкло* Комисията наложи най-високата досега глоба за картелно дело в размер на 1 383 млн. EUR.
13. През 2008 г. службите на Комисията направиха общи изчисления за вредата, която картелите причиняват на икономиката. Службите на Комисията разгледаха 18-те картела, които са били обект на решения на Комисията през периода 2005—2007 г., размера на засегнатите пазари, продължителността на картела и много консервативните допускания за приблизителната надценка. Ако се приеме, че надценката е била от 5 % до 15 %, претърпените вреди възлизат на 4—11 млрд. EUR за тези 18 картела. Ако се вземе средната стойност на надценката — 10 %, консервативната оценка на вредите за потребителите възлиза на 7,6 млрд. EUR от тези картели. Вероятно дори и тази цифра е твърде ниска. В действителност от икономическата литература по този въпрос се вижда, че средното завишаване на цените може да достигне 20—25 %.
14. В допълнение, тази цифра не взема предвид ползите от възпиращия ефект и от насърчаването на спазването на закона сред предприятията чрез решения за забрани и налагане на глоби. Стриктното правоприлагане спрямо картелите възпира картелите, които в противен случай биха се образували. Службата за лоялна търговия проведе неотдавна широко експертно проучване по този въпрос. Според проучването за всеки разкрит картел има пет картела, които вероятно не са били осъществени или са били изоставени. Това допускане налага извода, че 18-те картелни решения през 2005—2007 г. вероятно са довели до допълнителни икономии от порядъка на около 60 млрд. EUR.

⁷ В това число не са включени дружествата, които са получили имунитет от глоби при сътрудничество съгласно известието за освобождаване от глоби или намаляване на техния размер.

⁸ *NBR, Международни услуги по преместване, Натриев хлорат, Алюминиев флуорид, Восъци за свеци, Банани и Автомобилно стъкло.*

1. ИНСТРУМЕНТИ

1.1. Антитръстови правила – членове 81 и 82 от ДЕО

1.1.1. Формулиране на правила и политика

15. На 2 април Комисията прие **Бялата книга относно исковете за обезщетение за вреди при нарушаване на антитръстовите правила на Европейската общност**⁹, която е част от текущ проект на политиката на Комисията.
16. Европейският съд обяви, че съгласно правото на ЕС всяко лице може да поиска обезщетения за понесени вреди, когато има причинно-следствена връзка между вредата и споразумение или практика, забранени по член 81 от ДЕО¹⁰. Въпреки това Комисията установи, че на практика потърпевшите от антитръстовите нарушения много рядко получават обезщетения.
17. В Бялата книга се правят конкретни предложения за преодоляване на пречките, които в момента ограничават ефективното обезщетяване, като се гарантира спазването на европейските правни системи и традиции. Препоръките установяват еднакво правата и задълженията на ищеца и на ответника и включват предпазни мерки срещу злоупотреба със завеждане на дела. Главната цел, която се преследва, е подобряване на обезщетяването за всички потърпевши. В същото време по-ефективните механизми за обезщетяване автоматично ще създадат положителни възпиращи ефекти. Комисията възнамерява също да изготви незадължителни насоки за количествено определяне на вредите в антитръстовите случаи с цел да улесни изчисляването.
18. В областта на антитръстовото право прилагане бе въведен нов механизъм, който ще позволи на Комисията да разрешава дела за картели чрез опростена процедура. **Пакетът от актове за постигане на споразумение**, който влезе в сила на 1 юли 2008 г., се състои от регламент на Комисията¹¹, придружен от известие на Комисията¹², в което подробно се обяснява новата система. Ако дружествата, които са видели доказателство в досието на Комисията, изберат да признаят своето участие в картела, точното естество на нарушението и отговорността си за него, наложената на страните глоба ще бъде намалена с 10 %. Постигането на споразумения има за цел опростяване на административните процедури и може да доведе до изразходване на по-малко средства на Комисията за завеждане на иск пред съдилищата на Общността по

⁹ Допълнителна информация по този въпрос, както и за политическата инициатива на Комисията в тази област, можете да намерите на: <http://ec.europa.eu/competition/antitrust/actionsdamages/index.html>

¹⁰ Съединени дела [C-295/04 до C-298/04 Manfredi](#) [2006] ECR I-6619. Вж. още Дело [C-453/99 Courage/Crehan](#) [2001] ECR I-6297. Въпреки че Съдът споменава нарушения само по член 81 от ДЕО, от неговата логика следва, че същото се отнася и за член 82 от ДЕО.

¹¹ Регламент (ЕО) № 622/2008 на Комисията от 30 юни 2008 г. за изменение на Регламент (ЕО) № 773/2004 относно провеждането на процедури за постигане на споразумение при дела за картели ([ОВ L 171, 1.7.2008 г., стр. 3](#)).

¹² Известие на Комисията относно воденето на производства за постигане на споразумение с оглед приемане на решения съгласно член 7 и член 23 от Регламент (ЕО) № 1/2003 на Съвета при дела за картели ([ОВ C 167, 2.7.2008 г., стр. 1](#)).

дела за картели, което от своя страна ще освободи средства на Комисията за преследване на други картели и за започване на нови разследвания.

19. На 3 декември Комисията публикува **Насоки за приоритетите в правоприлагането в областта на злоупотребата с практики на отстраняване на конкуренти, наложени от предприятия с господстващо положение**. Като приоритет Комисията ще преследва практиките на отстраняване на конкуренти, наложени от предприятия с господстващо положение, които могат да ограничат конкуренцията по такъв начин, че да причинят вреди на потребителите. Насоките определят аналитична рамка, която Комисията ще използва при определяне дали поведението на отстраняване на конкуренти от страна на предприятия с господстващо положение има вероятност да доведе до вреди за потребителите. Насоките съдържат обща част, която определя главните принципи на подхода, основан на резултатите, за определяне на приоритетите в прилагането на член 82 от ДЕО, като след това тази обща аналитична рамка се прилага към най-често срещаните форми на отстраняване на конкуренти, като изключителни търговски споразумения, отстъпки, обвързващи и пакетни продажби, хищнически практики, откази за доставки и свиване на маржовете. Така се осигурява прозрачност и предсказуемост относно обстоятелствата, които могат да доведат до намеса от страна на Комисията и, което е по-важно, би трябвало да се възпират предприятията с господстващо положение да извършват първоначално някои видове практики.
20. През 2008 г. Комисията също започна или продължи преразглеждането на **Регламента за групово освобождаване**¹³, **приложим за вертикалните споразумения**, **Регламента за групово освобождаване за моторните превозни средства**¹⁴ и **Регламента за групово освобождаване в застрахователния сектор**¹⁵.

1.1.2. Прилагане на правилата

21. През 2008 г. по отношение на прилагането на **антитръстовите правила към случаите за картели** Комисията прие решения за налагане на глоби на 34 предприятия¹⁶ по седем дела¹⁷ за картели на обща стойност 2 271 млн. EUR. Комисията наложи най-голямата досега глоба за картел от 1 383 млн. EUR по делото *Автомобилни стъкла*.

¹³ Регламент (ЕО) № 2790/1999 на Комисията от 22 декември 1999 г. за прилагането на член 81, параграф 3 от Договора за категориите вертикални споразумения и съгласувани практики ([ОВ L 336, 29.12.1999 г., стр. 21](#)).

¹⁴ Регламент (ЕО) № 1400/2002 на Комисията от 31 юли 2002 г. относно прилагането на член 81, параграф 3 от Договора по отношение на категории вертикални споразумения и съгласувани практики в сектора на моторните превозни средства ([ОВ L 203, 1.8.2002 г., стр. 30](#)).

¹⁵ Регламент (ЕО) № 358/2003 на Комисията от 27 февруари 2003 г. за прилагане на член 81, параграф 3 от Договора за определени категории споразумения, решения и съгласувани практики в застрахователния сектор ([ОВ L 53, 28.2.2003 г., стр. 8](#)).

¹⁶ В това число не са включени дружествата, които са получили имунитет от глоби при сътрудничество съгласно известието за освобождаване от глоби или намаляване на техния размер.

¹⁷ NBR, Международни услуги по преместване, Натриев хлорат, Алуминиев флуорид, Восъци за свеци, Банани и Автомобилно стъкло.

22. По отношение на прилагането на **антитръстовите правила към некартелните случаи**, Комисията прие през юли решение¹⁸, с което се забранява на колективните дружества от ЕИП, които са членове на *Международната конфедерация на сдруженията на авторите и композиторите („CISAC“)*, да прилагат ограничения за членство и клаузи за изключителност в своите взаимни двустранни споразумения, както и съгласувана практика относно териториалното разграничаване при тези споразумения.
23. По отношение на **злоупотребите с господстващо положение**, след изложението на възраженията (ИВ) по делото *Microsoft* през март 2007 г. Комисията прие на 27 февруари решение, в което се заключава, че дружеството Microsoft не е изпълнило задължението си да предлага пълна и точна информация за оперативната съвместимост при разумни и недискриминационни условия. На Microsoft бе наложена окончателна глоба от 899 млн. EUR¹⁹. Microsoft е първото дружество в историята на политиката на конкуренция в ЕС, на което периодично са налагани глоби за неспазване на предишно решение на Комисията. Комисията продължи производството срещу Microsoft, за да постигне съответствие с решението от 2004 г. и с принципите, изложени в решението на Първоинстанционния съд (ПИС) от 17 септември 2007 г. по отношение на условията на ценообразуване и лицензиране на достъпа до информацията за оперативната съвместимост, която Microsoft трябва да предоставя като част от коригиращите мерки, наложени с решението от 2004 г.²⁰
24. По делото *Intel* бе публикувано допълнително изложение на възраженията (ДИВ) на 17 юни, което потвърждава предварителното становище на Комисията, посочено в ИВ от 26 юли 2007 г., че дружеството Intel е нарушило правилата на Договора за ЕО относно злоупотребата с господстващо положение (член 82) с цел да отстрани основния си съперник AMD от пазара на процесори x86 CPU.
25. Накрая, Комисията прие през ноември решение за поемане на задължения, с което стават правно обвързващи ангажиментите, предложени от *E.ON* в отговор на опасенията на Комисията, възникнали в хода на проведено разследване по член 82 от ДЕО, което започна като продължение на разследването в енергийния сектор.
- 1.2. Държавни мерки: публични предприятия и/или предприятия с изключителни или специални права**
26. Комисията действа активно и в областта на член 86 от ДЕО, който възпрепятства държавите-членки да въвеждат или да поддържат мерки, които противоречат като цяло на правилата на Договора за ЕО и в частност на правилата за конкуренцията относно публичните предприятия и

¹⁸ Дело [COMP/38.698 CISAC](#).

¹⁹ Дело [COMP/34.792 Microsoft](#) (все още не е публикувано в ОВ).

²⁰ През 2006 г. Комисията наложи на Microsoft окончателна глоба в размер на 280,5 млн. EUR за това, че дружеството не е предоставило пълна и точна информация относно оперативната съвместимост.

предприятията, на които държавите-членки предоставят специални или изключителни права.

27. През март Комисията прие решение, с което установява, че гръцката държава е нарушила член 86 във връзка с член 82 от ДЕО, като е поддържала правни разпоредби, гарантиращи на държавното предприятие Public Power Corporation (PPC), което е досегашният получател, достъп до почти всички използвани лигнитни мини в Гърция²¹. Производството на електроенергия от лигнитни въглища е най-евтината форма на електропроизводство в Гърция, поради което тази ситуация създава неравни възможности за пазарните оператори и позволява на PPC да поддържа господстващото си положение на електроенергийния пазар на едро. От Гърция бе поискано да представи предложения за това как ще гарантира, че конкурентите получават достатъчен достъп до лигнитните мини, и ако Комисията приеме предложенията за задоволителни, те ще станат правно обвързващи за гръцката държава чрез приемане на второ решение.
28. На 7 октомври Комисията прие решение²², с което установява, че изменението в словашкия закон за пощите представлява нарушение на член 86 във връзка с член 82 от ДЕО, тъй като в резервираната област („пощенски монопол“) се включва етапът на доставка на хибридни пощенски услуги²³ – услуги, които по-рано са били либерализирани. Нито словашката държава, нито Slovenská Pošta (досегашният доставчик на пощенски услуги) доказаха, че това разширяване на пощенския монопол е необходимо за предоставянето на универсална пощенска услуга. Република Словакия не уведоми Комисията за никакви мерки, предприети за прекратяване на нарушението, поради което Комисията откри процедура по нарушение срещу Република Словакия за неспазване на решението от 7 октомври²⁴.

1.3. Контрол върху концентрациите

1.3.1. Формулиране на правила и политика

29. Средствата за защита са изменения в условията на концентрация, предложени от страните по концентрацията, за да се елиминират опасенията на Комисията относно конкуренцията. За да осигури по-добри напътствия по въпросите, свързани със средствата за защита, Комисията прие на 22 октомври ново **известие за средствата за защита**²⁵, като същевременно измени регламента за прилагане²⁶. Реформата в средствата за защита се състои главно в

²¹ Вж. съобщение за печата [IP/08/386](#), 5.3.2008 г.

²² [ОВ С 322, 17.12.2008 г., стр. 10](#). Вж. още съобщение за печата [IP/08/1467](#), 7.10.2008 г.

²³ Хибридната поща е особен вид пощенска услуга, при която съдържанието се прехвърля по електронен път от подателя до оператора на пощенски услуги, който след това го разпечатва, поставя в плик, сортира и доставя различните видове кореспонденция.

²⁴ Вж. съобщение за печата [IP/08/1997](#), 17.12.2008 г.

²⁵ Известие на Комисията относно приемливите средства за защита съгласно Регламент (ЕО) № 39/2004 на Съвета и Регламент (ЕО) № 802/2004 на Комисията („Правила за прилагане на Регламента за сливанията“) ([ОВ С 267, 22.10.2008 г., стр. 1](#)).

²⁶ Регламент (ЕО) № 1033/2008 на Комисията от 20 октомври 2008 г. за изменение на Регламент (ЕО) № 802/2004 за прилагане на Регламент (ЕО) № 139/2004 на Съвета относно контрола върху концентрациите между предприятията ([ОВ L 279, 22.10.2008 г., стр. 3](#)).

кодифициране на неотдавнашната практика на съдилища от Общността, но също така се вземат предвид заключенията от Изследването за средствата за защита²⁷ и отговорите от общественото допитване относно проекта на известието за средства за защита.

30. С тази реформа на страните по концентрацията се налагат по-стриктни изисквания относно информацията, като от нотифициращите страни се изисква да систематизират предоставените сведения. Освен това се изясняват и повишават изискванията за достатъчен обхват на продаването на активи и за пригодност на купувачите, като се обяснява прилагането на разпоредбите за „първоначален купувач“ и решенията „предварително уреждане“. В Известието се подчертава, че средствата за защита, различни от продаването на активи, се приемат само ако имат еквивалентен ефект като този на продаването на активи, и че тези средства за защита могат да бъдат отхвърлени поради трудности при мониторинга и рискове от неефективност.

1.3.2. Прилагане на правилата

31. Броят на уведомленията за концентрации достигна рекордни нива през 2008 г. с общо 347 транзакции, за които бе изпратено уведомление на Комисията, което е третото най-високо равнище, достигнато досега. Комисията прие общо 340 окончателни решения през годината. От тях 307 транзакции бяха одобрени безусловно през първата фаза. Общо 118 решения бяха одобрени безусловно по нормалната процедура, а още 189 бяха приключени по опростената процедура. Други 19 транзакции бяха приключени през първата фаза, но при определени условия. През годината Комисията започна десет производства от втора фаза. Отчетен бе значителен ръст на броя приети решения по член 8 (14 или 4 % от всички уведомления спрямо 2,5 % през миналата година) и на броя оттеглени уведомления на първа фаза (10, което представлява 2,9 % през 2008 г. спрямо 1,2 % през 2007 г.) и на втора фаза (3, което представлява 0,9 % през 2008 г. спрямо 0,7 % през 2007 г.). През годината не са приети решения за забрани.

1.4. Контрол върху държавните помощи

1.4.1. Формулиране на правила и политика

32. В началото на 2008 г. приоритет за Комисията в областта на държавната помощ бе продължаване на изпълнението на Плана за действие за държавните помощи²⁸. Въпреки това, настъпилата финансова и икономическа криза наложи промяна в този приоритет и Комисията бързо публикува три съобщения относно ролята на политиката за държавните помощи в контекста на кризата и процеса на възстановяване.
33. В контекста на **финансовата криза** Комисията най-напред предостави първоначални насоки за прилагането на правилата за държавните помощи при

²⁷ [Изследване за средствата за защита при концентрации](#), ГД „Конкуренция“, Европейска комисия, октомври 2005 г.

²⁸ План за действие за държавните помощи – по-малко и по-добре насочени държавни помощи: пътна карта за реформа на държавните помощи 2005—2009 г. [COM\(2005\)107 окончателен](#), 7.6.2005 г.

мерките, приети във връзка с финансовите институции²⁹, които по изключение се основаваха на член 87, параграф 3, буква б) от Договора за ЕО, в който се разрешават помощи за преодоляване на сериозни затруднения в икономиката на държава-членка. По-късно Комисията допълни и уточни своите насоки с новото съобщение за това как държавите-членки могат да рекапитализират банките в настоящата финансова криза³⁰, да осигурят подходящо равнище на кредитиране на останалата част от икономиката и да стабилизират финансовите пазари, като същевременно избягнат прекаленото нарушаване на конкуренцията. В допълнение Комисията прие нова временна рамка³¹, която предоставя на държавите-членки още възможности за преодоляване на въздействията от свиването на кредитите върху реалната икономика. Всички мерки са със срок до края на 2010 г., но въпреки това въз основа на отчетите на държавите-членки Комисията ще прецени дали мерките трябва да се запазят след 2010 г. в зависимост от това дали кризата продължава.

34. По отношение на **прилагането на плана за действие за държавните помощи**, както бе обявено, Комисията прие Общ регламент за групово освобождаване³², с който се дава автоматично одобрение на редица мерки за помощ³³ и така държавите-членки могат да отпускат такава помощ, без предварително да уведомяват Комисията, при условие че спазват всички изисквания на регламента. В контекста на пакета за изменението на климата, Комисията прие нови насоки за държавната помощ за защита на околната среда³⁴, с които се въвежда стандартна оценка за маловажните случаи и подробна оценка за случаите, които могат да доведат до значително нарушаване на конкуренцията. Комисията удължи срока на рамката за правилата за държавна помощ за корабостроенето³⁵ с още 3 години до 31 декември 2011 г. С новото известие за държавната помощ под формата на гаранции³⁶ се установяват ясни и прозрачни методи за изчисляване на елемента на помощ в гаранцията и предоставя опростени правила за МСП, включително предварително определени премии в защитената област (safe-harbour premiums) и единни ставки на премии за гаранции с малък размер.
35. Освен това започнаха обществени консултации за новите правила относно обществените радио- и телевизионни разпространители, евентуалното удължаване до 2012 г. на съобщението относно филмовата индустрия (планирано за приемане през януари 2009 г.), документите за насоки относно задълбочената оценка на регионалната помощ за големи инвестиционни проекти и за критериите за анализа за съвместимостта в областта на обучението, както и относно работниците в неравностойно положение и с увреждания в случаите на държавна помощ, които подлежат на индивидуално уведомяване.

²⁹ [ОВ С 270, 25.10.2008 г., стр. 8.](#)

³⁰ [ОВ С 10, 15.1.2009 г., стр. 2.](#)

³¹ [ОВ С 16, 21.1.2009 г., стр. 1.](#)

³² [ОВ L 214, 9.8.2008 г., стр. 3.](#)

³³ Сред които помощи в полза на МСП, за научни изследвания, иновации, регионално развитие, обучение, заетост, рисков капитал, защита на околната среда и предприемачество.

³⁴ [ОВ С 82, 1.4.2008 г., стр. 1.](#)

³⁵ [ОВ С 173, 8.7.2008 г., стр. 3.](#)

³⁶ [ОВ С 155, 20.6.2008 г., стр. 10](#) и [ОВ С 244, 25.9.2008 г., стр. 32.](#)

36. През 2008 г. Комисията откри и редица обществени консултации по процедурни въпроси, като консултацията за проект на кодекс за най-добри практики³⁷ за провеждането на контролните процедури при държавна помощ и проект на известие за опростена процедура за обработването на някои видове държавни помощи. Целта на двата документа е да се осигури по-голяма прозрачност, предсказуемост и ефективност на процедурите за държавна помощ в съответствие с плана за действие за държавните помощи. Обсъждането с държавите-членки и другите заинтересовани страни относно кодекса за най-добри практики и опростената процедура ще се проведе в началото на 2009 г. Проектите на тези документи следва да бъдат приети през първата половина на 2009 г. Комисията проведе допитване и относно проект на известие на Комисията относно прилагането на правото за държавните помощи от националните съдилища³⁸.
37. През 2008 г. Комисията продължи усилията си за подобряване на правоприлагането и мониторинга на решенията за държавна помощ. Въз основа на известието за възстановяване, прието през 2007 г.³⁹, Комисията се стреми да постигне по-ефективно и незабавно изпълнение на решенията за възстановяване. Предоставената от съответните държави-членки информация показва, че през този период е постигнат напредък във възстановяването. Това се е отразило и на размера на възстановените помощи. От общо 10,3 млрд. EUR незаконни и несъвместими помощи, които следва да бъдат възстановени съгласно решения, приети след 2000 г., до края на 2008 г. реално са възстановени около 9,3 млрд. EUR (т.е. 90,7 % от общата сума). В допълнение са възстановени още 2,5 млрд. EUR лихви.
38. Както е обявено в плана за действие за държавните помощи, Комисията продължи да се придържа към строга линия на поведение спрямо държавите-членки, които не са изпълнили ефективно адресираните до тях решения за възстановяване. През 2008 г. Комисията започна съдебни дела по член 88, параграф 2 от ДЕО или по член 228, параграф 2 от ДЕО за неспазване от страна на държавите-членки на задълженията за възстановяване. Тя реши да започне дела по член 88, параграф 2 от ДЕО по пет случая, в които участват Италия и Словакия, както и дела по член 228, параграф 2 от ДЕО по осем случая, в които участват Италия и Испания.
39. С оглед на подобряване на прозрачността и комуникацията, ГД „Конкуренция“ публикува на своята интернет страница ръководство за правилата за държавни помощи⁴⁰, в което са обобщени главните правила, приложими за контрола на държавните помощи.

³⁷ Вж. съобщение за печата [IP/08/1950](#), 11.12.2008 г.

³⁸ То ще замени известието от 1995 г. за сътрудничество между националните съдилища и Комисията в областта на държавните помощи ([ОВ С 312, 23.11.1995 г., стр. 8](#)).

³⁹ [ОВ С 272, 15.11.2007 г., стр. 4](#).

⁴⁰ Ръководството е достъпно на адрес:
http://ec.europa.eu/competition/state_aid/studies_reports/studies_reports.html#vademecum

1.4.2. Прилагане на правилата

40. Най-новият доклад за държавните помощи⁴¹ от есента на 2008 г. показва, че държавите-членки все повече използват възможностите, предлагани от наскоро преразгледаните правила на ЕС за държавните помощи, за да насочват по-добре своята помощ. През 2007 г. държавите-членки са заделили средно 80 % от помощите за хоризонтални цели — за сравнение в средата на 90-те години на миналия век техният дял е възлизал на 50 %, — като се повишава дялът на помощите за научноизследователска и развойна дейност и в областта на околната среда. Пред лицето на настоящата финансова криза координираните действия на държавите-членки и Комисията осигуряват бърза реализация на схемите в подкрепа на финансовия сектор в съответствие с правилата за държавна помощ.
41. През последните 25 години общото равнище на държавна помощ е спаднало от над 2 % от БВП през 80-те години до около 0,5 % през 2007 г. Като подчертава продължаващата тенденция държавите-членки да фокусират помощта си върху хоризонтални цели, докладът все пак показва, че вследствие на скорошната финансова криза дялът на помощите за оздравяване и реструктуриране се очаква да нарасне чувствително в някои държави през 2008 г.
42. През 2008 г. Комисията одобри 88 схеми, за които е изпратено уведомление, въз основа на рамката на Общността за 2006 г. за **научноизследователска и развойна дейност и иновации (НИРДИ)**⁴²; 66 от тях са изцяло схеми за НИРД, девет са схеми за помощ, ориентирани към иновациите, и 13 са смесени, като преследват цели както в областта на НИРД, така и на иновациите.
43. Освен това бе прието важно решение⁴³ по няколко отделни случая, в които участва италианският авиационен сектор, в резултат на оценка на основанието на рамките на Общността за държавна помощ за НИРД от 1996 г.⁴⁴ и 1986 г.⁴⁵ Приетото на 11 март решение обхваща 17 индивидуални проекта за НИРД в авиационния сектор, подкрепяни от италианските власти през 1990 г. С решението се изисква незабавно изплащане на заемите за повечето индивидуални проекти, както и лихва за просрочване при някои случаи. Получателите върнаха около 350 млн. EUR в срока от два месеца, предвиден в решението.
44. В областта на **финансирането на рисков капитал за МСП** Комисията одобри 18 схеми за рисков капитал съгласно насоките за рисков капитал⁴⁶. Въз основа на глава 4 от насоките бе направена оценка на 11 схеми, тъй като те съответстваха на разпоредбите за „защитената област“, позволяващи по-лека процедура на оценяване; три схеми бяха оценени по глава 5 чрез подробна

⁴¹ [СОМ\(2008\) 751 окончателен, 17.11.2008 г.](#)

⁴² [ОВ С 323, 30.12.2006 г., стр. 1.](#)

⁴³ [Дело С 61/2003 *Loi aéronautique italienne N808/85 cas individuels.*](#)

⁴⁴ [ОВ С 45, 17.2.1996 г., стр. 5.](#)

⁴⁵ ОВ С 83, 11.4.1986 г., стр. 2.

⁴⁶ [ОВ С 194, 18.8.2006 г., стр. 2.](#)

процедура на оценяване⁴⁷. В три случая Комисията прецени, че схемата не включва държавна помощ⁴⁸. За една схема бе прието, че отчасти не представлява помощ, а отчасти бе оценена по глава 4 от насоките⁴⁹.

45. В областта на индустриалното реструктуриране Комисията прие решение, с което изисква от Румъния да възстанови 27 млн. EUR незаконна помощ във връзка с приватизацията на дружеството Automobile Craiova, което бе продадено при условия, целящи гарантиране на определено равнище на производство и заетост, като в замяна бе приета по-ниска продажна цена⁵⁰. Освен това, след няколко години разследване Комисията заключи, че са се провалили опитите на полските власти да реструктурират корабостроителниците в Гдиния и Щечин и да върнат тяхната жизнеспособност⁵¹. В резултат Комисията поиска от Полша да си възстанови незаконната държавна помощ от корабостроителниците чрез контролирана продажба на активите им и последваща ликвидация на предприятията.

2. РАЗВИТИЯ В СЕКТОРИТЕ

2.1. Енергия и околна среда

46. **Пакетът за вътрешния енергиен пазар**, предложен от Комисията на 19 септември 2007 г., бе тема на широки обсъждания между трите институции през 2008 г. Парламентът прие на първо четене становищата си за енергийния пакет през лятото (18 юни за електроенергията и на 9 юли за природния газ). Съветът по енергетика стигна до политически компромис на 10 октомври.
47. На 23 януари Комисията представи обширен пакет от предложения, който изпълнява амбициозните ангажименти на ЕС в областта на борбата срещу изменението на климата и насърчаването на възобновяемата енергия до 2020 г. и след това. През декември, напълно в съответствие с предложенията на Комисията, Европейският парламент и Съветът стигнаха до съгласие за целите, които ще станат правно обвързващи до 2020 г. Договорено бе съкращаване с 20 % на емисиите на парникови газове, определяне на 20 % дял на възобновяемата енергия и повишаване на енергийната ефективност с 20 %. Споразумението е свързано с преразглеждане на системата за търговия с емисии, разпределяне на усилието за съкращаване извън системата за търговия с емисии, обвързващи национални цели за дела на произведената възобновяема енергия, нормативна рамка за екологично чисто улавяне и събиране на

⁴⁷ Дело [N 263/2007 Technology Founder Fund Saxony](#) (ОВ С 93, 15.4.2008 г., стр. 1), [N 521/2007 Risikokapitalregelung "Clusterfonds Start-up!" Freistaat Bayern](#) (ОВ С 100, 22.4.2008 г., стр. 2) и [N 700/2007 Finance Wales JEREMIE Fund](#) (ОВ С 331, 31.12.2008 г., стр. 2).

⁴⁸ [N 836/2006 Mittelstandsfonds Schleswig-Holstein](#) (ОВ С 67, 12.3.2008 г., стр. 1), [C 33/2007 IBG Beteiligungsgesellschaft Sachsen-Anhalt mbH](#) (ОВ С 246, 20.10.2007 г., стр. 20), [N 389/2007 Risk capital fund Niedersachsen](#) (ОВ С 145, 11.6.2008 г., стр. 1).

⁴⁹ [N 696/2007 ERDF Risk Capital Fund Brandenburg](#) (ОВ С 180, 17.7.2008 г., стр. 3).

⁵⁰ Дело [C 46/2007](#), *Приватизация на Automobile Craiova* (ОВ С 239, 6.9.2008 г., стр. 12). Вж. съобщение за печата [IP/08/315](#), 27.2.2008 г.

⁵¹ Дела [C 17/2005 Помощ за реструктуриране за Stoczni Gdynia](#) (ОВ С 220, 8.9.2005 г., стр. 7) и [C 19/2005 Помощ за реструктуриране за корабостроителницата в Szczecin](#) (ОВ С 220, 9.9.2005 г., стр. 7). Вж. съобщение за печата [IP/08/1642](#), 6.11.2008 г.

въглерода, както и свързани с тях предложения за автомобилните емисии на въглероден диоксид и за качеството на горивата. Това ще спомогне за превръщането на Европа в „нисковъглеродна“ икономика и ще повиши нейната енергийна сигурност. В подкрепа на общите политики на Комисията за изменението на климата и възобновяемата енергия, пакетът включва също нови насоки за държавната помощ за защита на околната среда, определящи условията, при които помощите за защита на околната среда могат да бъдат обявени за съвместими с Договора. Тези насоки влязоха в сила през април. През юли Комисията прие новия Общ регламент за групово освобождаване, според който държавните помощи за възобновяема енергия и за енергийна ефективност се освобождават от уведомяване, ако са изпълнени определени критерии.

48. На 13 ноември Комисията прие втори пакет за **стратегически енергиен преглед**⁵², който съдържа широки предложения за подобряване на сигурността на енергийните доставки и акцентира между другото върху значимостта на функциониращия конкурентен вътрешен енергиен пазар за сигурността на енергийните доставки.
49. При нормално функциониращи енергийни пазари навлизащите стопански субекти имат достъп до енергийните мрежи и потребители. Комисията продължи да акцентира най-вече върху три общи вида злоупотреби в сектора на електроенергията и природния газ, които се отнасят до основните области на неправилно функциониране на пазара, установени при секторното проучване. **Антитръстовите разследвания** се съсредоточават върху практиките на отстраняване на конкуренти, злоупотребата с господстващо положение и сключването на тайни споразумения.
50. През 2006 г. Комисията започна разследване на немския пазар на електроенергия, като продължение на разследването в енергийния сектор⁵³. В хода на разследването Комисията стигна до предварителното становище, че предприятието E.ON може да е злоупотребило с господстващото си положение на пазара по два начина: първо, като продавач на едро чрез стратегическо задържане на производствения капацитет на някои електроцентрали на пазара на едро с цел повишаване на цените. Освен това Комисията се опасява, че E.ON е разработило и приложило стратегия за възпрепятстване на трети страни да инвестират в електропроизводството. Второ, като оператор на разпределителна система, дружеството е давало предимство на собственото си производство на вторичния балансиращ електроенергиен пазар⁵⁴. През юни Комисията се допита до заинтересованите страни относно структурните ангажименти, предложени от E.ON за преодоляване на тези съмнения за антиконкурентно поведение на немския електроенергиен пазар⁵⁵. Резултатите потвърдиха, че

⁵² Вж. съобщение за печата [IP/08/1696](#), 13.11.2008 г.

⁵³ Вж. [МЕМО/06/483](#), 12.12.2006 г.

⁵⁴ Балансираща електроенергия е доставка на електроенергия в последния момент с цел поддържане на честотата на тока. Комисията се опасява, че дружеството E.ON е давало предимство на собственото си дъщерно производствено предприятие, дори че е прилагало високи цени, като по-високите разходи са били за сметка на крайните потребители, както и че E.ON е попречило на други производители на електроенергия да продават балансираща електроенергия на пазарите, където действа E.ON.

⁵⁵ Вж. [МЕМО/08/396](#), 12.6.2008 г.

ангажиментите са пропорционални и необходими за преодоляване на съмнения. В резултат на това Комисията прие решение на 26 ноември, с което предложените от E.ON ангажименти стават правно обвързващи, и закри разследването⁵⁶.

51. По отношение на други случаи, засягащи пазара на електроенергия, през декември Комисията направи изложение на възраженията спрямо *Electricité de France (EdF)*, в което обвинява дружеството в затваряне на пазарите за потребителите чрез фактически или правни дългосрочни договори за изключителни права между EdF и големи индустриални потребители във Франция⁵⁷. Освен това Комисията продължи разследването си по въпроса *Suez/Electrabel* с обвинение за същото поведение в Белгия⁵⁸. След като направи изненадващи проверки през 2006 г. в помещенията на *E.ON AG (E.ON)*, *E.ON Ruhrgas AG* и *Gaz de France (GdF)* в Германия и Франция⁵⁹ и официално започна процедура през юли 2007 г.⁶⁰, Комисията изготви изложение на възраженията спрямо *E.ON* и *GdF*.

2.2. Финансови услуги

52. В началото на есента **финансовата криза** засегна самата система на икономиките на държавите-членки на ЕС. Много правителства в ЕС взеха мерки за подкрепа на финансовата стабилност, възобновяване на доверието във финансовите пазари и намаляване на риска от сериозна кредитна криза.
53. В областта на политиката на конкуренция — и **по-специално контрола на държавната помощ** — Комисията имаше за роля да подкрепя финансовата стабилност чрез незабавно предоставяне на правна сигурност на мерките, взети от държавите-членки. Комисията помогна за поддържането на равни условия и за гарантиране, че националните мерки няма да служат само за изнасяне на проблемите към други държави-членки.
54. В своето съобщение от октомври „Прилагане на правила за държавна помощ към мерки, взети във връзка с финансовите институции в контекста на настоящата световна финансова криза“⁶¹, Комисията поясни своя общ подход и предостави насоки за редица държавни интервенции, по-специално за държавните гаранции, които бяха най-често срещаната форма на реакция спрямо кризата в началния етап.
55. Рекапитализацията на банките се превърна в основен фокус за вниманието на държавите-членки. През декември Комисията предостави насоки за оценка на такива мерки според правилата на ЕС за държавните помощи в съобщението „Рекапитализация на финансовите институции в условията на настоящата финансова криза: ограничаване на помощта до необходимите минимални

⁵⁶ Вж. съобщение за печата [IP/08/1774](#), 26.11.2008 г.

⁵⁷ Вж. [МЕМО/08/809](#), 29.12.2008 г.

⁵⁸ Вж. [МЕМО/07/313](#), 26.7.2007 г.

⁵⁹ Вж. [МЕМО/06/205](#), 17.5.2006 г.

⁶⁰ Вж. [МЕМО/07/316](#), 30.7.2007 г.

⁶¹ ОВ С 270, 25.10.2008 г., стр. 8.

равнища и предпазни мерки срещу излишното нарушаване на конкуренцията⁶².

56. Последователната методика, описана в тези насоки, позволи бързо изготвяне и одобряване на голям брой национални схеми и индивидуални мерки за преодоляване на кризата, като същевременно бяха избегнати вредните икономически дисбаланси между банките и между държавите-членки.
57. Комисията одобри помощи в следните решения въз основа на член 87, параграф 3, буква в): Sachsen LB⁶³; IKB⁶⁴; West LB⁶⁵; Roskilde Bank⁶⁶; Hypo Real Estate⁶⁷; Bradford and Bingley⁶⁸.
58. Поради задълбочаване на кризата Комисията реши в началото на октомври да одобри държавна помощ по член 87, параграф 3, буква б) за преодоляване на сериозни затруднения в икономиката на държава-членка. През 2008 г. Комисията одобри следните схеми за помощ за подкрепа на финансовата стабилност: 11 гаранционни схеми (Дания⁶⁹, Финландия⁷⁰, Франция⁷¹, Ирландия⁷², Италия⁷³, Латвия⁷⁴, Нидерландия⁷⁵, Португалия⁷⁶, Словения⁷⁷, Испания⁷⁸ и Швеция⁷⁹); две схеми за рекапитализация (Франция⁸⁰ и Италия⁸¹); една схема за закупуване на активи (Испания⁸²); и четири холистични схеми, съдържащи два или повече от горните елементи (Австрия⁸³, Германия⁸⁴, Гърция⁸⁵, Обединеното кралство⁸⁶).
59. През 2008 г. Комисията одобри и редица индивидуални случаи, включващи рекапитализация, гаранции и ликвидност: ING⁸⁷, KBC⁸⁸, Parex⁸⁹, SNS Reaal⁹⁰,

62. ОВ С 10, 15.1.2009 г., стр. 2.

63. С 9/2008 Помощ за реструктуриране на Sachsen LB, Германия.

64. С 10/2008 Помощ за реструктуриране на IKB, Германия.

65. С 43/2008 Помощ за реструктуриране на West LB, Германия.

66. N 366/2008 Помощ за оздравяване за Roskilde Bank, Дания.

67. NN 44/2008 Помощ за оздравяване за Hypo Real Estate, Германия.

68. NN 41/2008 Помощ за оздравяване за Bradford and Bingley, Обединеното кралство.

69. NN 51/2008 Гаранционна схема за банките в Дания.

70. N 567/2008 Финландска гаранционна схема.

71. N 548/2008 Мерки за финансова подкрепа за банковия сектор във Франция (рефинансиране), все още не е публикувано.

72. NN 48/2008 Гаранционна схема за банките в Ирландия.

73. N 520a/2008 Гаранционна схема за италианските банки.

74. N 638/2008 Гаранционна схема за банки.

75. N 524/2008 Гаранционна схема за холандските финансови институции.

76. NN 60/08 Гаранционна схема за кредитните институции в Португалия.

77. N 531/2008 Гаранционна схема за кредитните институции в Словения.

78. NN 54b/2008 Испанска гаранционна схема за кредитните институции.

79. N 533/2008 Мерки за подкрепа за банковия сектор в Швеция.

80. N 613/2008 Мерки за финансова подкрепа за банковия сектор във Франция (рекапитализация).

81. N 648/2008 Схема за рекапитализация.

82. NN 54a/2008 Фонд за закупуването на финансови активи в Испания.

83. N 557/2008 Схема за помощ за австрийския финансов сектор.

84. N 512/2008 Схема за помощ за финансовите институции в Германия.

85. N 560/2008 Схема за помощ за банковия сектор в Гърция.

86. N 507/2008 Схема за помощ за банковия сектор в Обединеното кралство.

87. N 528/2008 Мерки в полза на ING (рекапитализация), Нидерландия.

88. N 602/2008 KBC рекапитализация, Белгия.

89. NN 68/2008 Мерки за подкрепа за JSC Parex Banka, Латвия.

Bayern LB⁹¹, Fortis⁹², Dexia⁹³, Nord LB⁹⁴, гаранции за ИКВ⁹⁵, Carnegie Sweden⁹⁶, Aegon⁹⁷, Fortis Bank и Fortis Bank Luxembourg⁹⁸.

60. Комисията действа бързо, за да възстанови доверието в пазара. С приемането на тези решения тя осигури яснота и правна сигурност на държавите-членки и показва, че политиката на ЕС за държавната помощ може да реагира по прагматичен и отговорен начин на променящите се пазарни условия.
61. Финансовата криза даде сериозно отражение върху **реалната икономика** в ЕС. Банките намаляват степента си на задлъжнялост (ливъридж) и стават много почувствителни към риска отколкото през предходни години. Предприятията започнаха да изпитват затруднения с достъпа до кредити. Предизвикателство за Комисията бе да избегне публичната намеса, която би нарушила условията на конкуренция на вътрешния пазар и би попречила на това държавните помощи да бъдат добре целенасочени. Въпреки това Комисията призна, че при определени условия има нужда от държавна помощ за преодоляване на кризата. Държавната помощ обаче не трябва да се използва за отлагане или избягване на нужното реструктуриране на дружества, изправени пред структурни затруднения. За тази цел Комисията предприе няколко стъпки за справяне със ситуацията в реалната икономика, освен конкретните действия във финансовия и банковия сектор.
62. По-конкретно Комисията прие временна общностна рамка за мерките за държавна помощ за подпомагане на достъпа до финансиране при настоящата финансова и икономическа криза⁹⁹. Тази временна рамка дава допълнителни възможности на държавите-членки да противодействат на въздействието от съкращаване на кредитирането върху реалната икономика. За постигане на тази цели държавите-членки могат например, при определени условия и до края на 2010 г., да предоставят:
- фиксирани помощи в максимален размер от 500 000 EUR на предприятие за следващите две години за облекчаване на настоящите им трудности;
 - държавни гаранции за заеми при по-ниска премия;
 - субсидирани заеми, по-специално за производството на „зелени“ продукти (които отговарят на нормите за защита на околната среда или които надхвърлят тези норми);
 - помощ за рисков капитал до 2,5 млн. EUR на МСП годишно (вместо сегашните 1,5 млн. EUR) в случаи, при които най-малко 30 % (вместо

⁹⁰ N 611/2008 *SNS Reaal/New капиталова инжекция от нидерландските власти, Нидерландия.*

⁹¹ N 615/2008 *Гарантиране и рекапитализация за Bayern LB, Германия.*

⁹² N 574/2008 *Мерки в полза на Fortis, Белгия/Люксембург/Нидерландия.*

⁹³ NN 45-49-50/2008 *Гарантиране на задълженията на Dexia, Белгия.*

⁹⁴ N 655/2008 *Гарантиране за Nord LB, Германия.*

⁹⁵ N 639/2008 *Гарантиране за ИКВ, Германия.*

⁹⁶ NN 64/2008 *Извънредни мерки за оздравяване за Carnegie Investment Bank, Швеция.*

⁹⁷ N 569/2008 *Мерки в полза на Aegon, Нидерландия.*

⁹⁸ NN 42-46-53A/2008 *Помощ за реструктуриране на Fortis Bank и Fortis Bank Luxembourg.*

⁹⁹ ОВ С 16, 22.1.2009 г., стр. 1.

сегашните 50 %) от инвестиционните разходи се поемат от частни инвеститори;

Намалява се и тежестта за доказване на пазарни неравновесия на пазара на застраховането на експортни кредити.

63. Комисията възприе проактивен подход, като осигури много бързо одобряване на кризисните мерки. Първите мерки бяха одобрени в края на годината (N 661/08, управляван от KfW елемент на заем на немската Konjunkturprogramm, и N 668/08 Федерална рамка „Малки суми съвместима помощ“, и двете в Германия).

2.3. Електронни съобщения

64. В сектора на електронните съобщения в ЕС продължават бързите технологични и търговски промени и през 2008 г. за шеста поредна година това доведе до увеличаване на инвестициите в сектора. През 2008 г. продължи преходът от бивши национални монополи към конкуренция.
65. Регулаторната рамка на ЕС за електронните съобщения (регулаторна директива)¹⁰⁰, която е предназначена да улесни достъпа до съществуващата инфраструктура, да насърчи инвестициите в алтернативна мрежова инфраструктура и да предостави по-голям избор и по-ниски цени на потребителите, продължава да бъде нормативна рамка за по-голямата част от доставчиците на услуги в областта на електронните съобщения. През 2008 г. **Комисията направи оценка** на 121 уведомления от националните регулаторни органи и прие 83 писма с коментари и 33 писма без коментари съгласно механизма на Общността за провеждане на консултации, определен в член 7 от Рамковата директива. В пет от случаите Комисията изрази сериозни съмнения относно съвместимостта на мерките, за които е била уведомена, със законодателството на ЕС и започна втора фаза на разследване съгласно член 7, параграф 4 от рамковата директива.
66. Регулаторната рамка и принципите на конкурентното право, които лежат в основата ѝ, позволяват определянето на поднационални географски пазари, където ясно се открояват различни условия на конкуренция, поради което регулирането може да се съсредоточи върху областите, в които все още има необходимост от регулиране *ex ante*. Този подход бе възприет от няколко

¹⁰⁰ Директива 2002/21/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 7 март 2002 г. относно общата регулаторна рамка за електронните съобщителни мрежи и услуги (Рамкова директива) ([ОБ L 108, 24.4.2002 г., стр. 33](#)), Директива 2002/19/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 7 март 2002 г. относно достъпа до електронни съобщителни мрежи и тяхната инфраструктура и взаимовръзването между тях (Директива за достъпа) ([ОБ L 108, 24.4.2002 г., стр. 7](#)), Директива 2002/20/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 7 март 2002 г. относно разрешението на електронните съобщителни мрежи и услуги (Директива за разрешението) ([ОБ L 108, 24.4.2002 г., стр. 21](#)), Директива 2002/22/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 7 март 2002 г. относно универсалната услуга и правата на потребителите във връзка с електронните съобщителни мрежи и услуги (Директива за универсалната услуга) ([ОБ L 108, 24.4.2002 г., стр. 51](#)), Директива 2002/58/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 12 юли 2002 г. относно обработката на лични данни и защитата на правото на неприкосновеност на личния живот в сектора на електронните комуникации (Директива за правото на неприкосновеност на личния живот и електронни комуникации) ([ОБ L 201, 31.7.2002 г., стр. 37](#)).

национални регулаторни органа в техните усилия за дерегулиране и оценка на пазарите на електронни съобщения. В контекста на растяща конкуренция, особено на пазара на дребно, препоръката¹⁰¹ на Комисията от 2007 г. относно релевантните пазари, подлежащи на регулиране *ex ante*, сега дава резултати. През 2008 г. повечето национални регулаторни органи заключиха, че дори като се вземат предвид националните специфики, всички или част от пазарите вече не фигурират съгласно препоръката като пазари, които трябва да се либерализират.

67. Комисията продължи работата си по **прегледа на регулаторната рамка** през 2008 г. На 24 септември Европейският парламент прие на първо четене становища по законодателните предложения на Комисията, а на 27 ноември Съветът на Европейския съюз постигна политическо съгласие по пакета от мерки за реформа на рамката на ЕС за електронните съобщения.
68. С оглед на факта, че **тарифите за терминиране** в ЕС са високи и не се регулират последователно в ЕС, Комисията предложи **препоръка**, която ще се приеме през 2009 г. и която ще понижи до ефикасно ниво тарифите за терминиране, като така ще гарантира последователен подход към регулирането на тези тарифи. В допълнение, Комисията в момента работи по **препоръка за подходящия регулаторен подход и коригиращи мерки**, приложими в контекста на новото поколение мрежови достъп. Освен това Комисията рационализира своята **препоръка относно уведомленията, сроковете и консултациите**, предвидени в член 7 от рамковата директива¹⁰² с цел да намали бюрокрацията и да подобри ефективността в сътрудничеството между националните регулаторни органи и Комисията.
69. В областта на **държавните помощи** в сектора на електронните съобщения Комисията насърчава мерки за държавна помощ, които целят еднакъв ширококолов обхват на приемливи цени за европейските граждани. През 2008 г. Комисията установи две основни тенденции в публичните интервенции на ширококоловия пазара. Докато някои държави-членки се съсредоточават главно върху подпомагането на изгодни базови услуги за ширококолов достъп, най-често в селските райони, където не съществуват такива услуги, с оглед осигуряване на ширококолови услуги на всички граждани и дружества, Комисията забеляза, че публичната намеса в някои държави-членки постепенно се насочва към високоскоростни ширококолови мрежи, т.нар. „мрежи от следващо поколение“¹⁰³. Решенията на Комисията относно държавната помощ за ширококоловия достъп през 2008 г. попадат в горната категория.

¹⁰¹ Препоръка на Комисията от 17 декември 2007 г. относно релевантните пазари на продукти и услуги от сектора на електронните съобщения ([ОБ L 344, 28.12.2007 г., стр. 65](#)).

¹⁰² Препоръка на Комисията от 15.10.2008 г. относно уведомленията, сроковете и консултациите, предвидени в член 7 от Директива 2002/21/ЕО на Европейския парламент и на Съвета относно общата регулаторна рамка за електронните съобщителни мрежи и услуги ([ОБ L 301, 12.11.2008 г., стр. 23](#)).

¹⁰³ Мрежи за достъп от следващо поколение е общ термин, който описва новите, обикновено оптични, ширококолови мрежи, които ще осигурят много по-бърза и по-симетрична ширококоловата връзка за крайните потребители отколкото сега съществуващите (например ADSL).

70. Комисията изготвя и насоки за държавната помощ за прилагането на правилата на ЕС за държавните помощи към публичното финансиране на разпространението на широколентови мрежи, включително на т.нар. мрежи за достъп от следващо поколение.

2.4. Информационни технологии

71. Секторът на информационните и комуникационните технологии (ИКТ) се характеризира с цифрова конвергенция и съпътстваща, растяща значимост на интероперативността и стандартизацията. Пазарът преминава към по-конвергентни услуги, както и към вертикална и хоризонтална интеграция, при която дружествата се стремят да контролират цифровите и физическите мрежи и да установяват и контролират стандартни платформи.
72. По отношение на **прилагането на конкурентното право** в сектора на ИКТ и в резултат на производството на Комисията срещу *Microsoft* и понижаването на лицензионните му такси за информацията относно оперативната съвместимост през 2007 г., *Microsoft* доброволно въведе своите „принципи на съвместимост“ и на 21 февруари предостави на своя уебсайт обширна информация относно съвместимостта.
73. По делото *Intel* Комисията публикува допълнително изложение на възраженията (ДИВ) на 17 юни, което потвърждава предварителното становище на Комисията, посочено в ИВ от юли 2007 г., че дружеството Intel е нарушило правилата на Договора за ЕО относно злоупотребата с господстващо положение (член 82) с цел да отстрани основния си съперник AMD от пазара на процесори x86 CPU.
74. В областта на **контрола върху концентрациите** Комисията прие две решения относно сателитната навигация. На 14 май Комисията одобри¹⁰⁴ придобиването от *TomTom*, производител на преносими навигационни устройства и навигационен софтуер, на дружеството *Tele Atlas*, което е единият от двата доставчика на бази данни за навигационни дигитални карти с дейност в ЕИП. На 26 юни бе одобрено предложеното придобиване¹⁰⁵ на *NAVTEQ*, единственият надежден конкурент на *Tele Atlas*, от дружеството *Nokia*, производител на мобилни телефони. И двете операции са вертикални по своето естество и изискват задълбочен анализ, като се прилагат наскоро приетите насоки за нехоризонтални концентрации.

2.5. Медии

75. На 17 септември по време на **кръглата маса относно възможностите и бариерите пред онлайн търговията на дребно на европейския единен пазар** бяха проведени дискусии на високо равнище с висши представители на потребителите и фирмите относно бизнес възможностите, които се създават чрез интернет, и съществуващите бариери пред нарасналата онлайн търговия на музика и стоки в Европа. Над 30 отговора бяха получени в резултат на „документ за проблемите“, публикуван за групата от ГД „Конкуренция“, и на

¹⁰⁴ Дело [COMP/M.4854 TomTom/Tele Atlas](#).

¹⁰⁵ Дело [COMP/M.4942 Nokia/NAVTEQ](#).

16 декември документът бе последван от среща, посветена на онлайн разпространението на музика.

76. По отношение на управлението на музикалните права Комисията издаде на 16 юли важно решение срещу 24 колективни дружества от ЕИП¹⁰⁶, които управляват музикални права от името на техните автори (както композитори, така и автори на текстове). *Решението за CISAC* забранява клаузите за членство и за изключителност във взаимните споразумения за представителство между колективни дружества за всички видове експлоатация, както и съгласуваната практика относно териториалното приложение на тези споразумения за представителство за интернет, кабелно предаване и сателитно използване на тези права.
77. Забранените ограничения служеха за запазване на изключителната позиция на колективните дружества на съответните им територии както за управлението на правата, така и лицензирането на репертоари на потребителите. Клаузата за членство възпрепятстваше собствениците на права да определят колективно дружество по свой избор за мениджър на правата си. Клаузата за изключителност и съгласуваната практика пречеха на появата на конкуренция между дружествата за лицензиране на права и на появата на мултитериториални лицензи.
78. През 2008 г. Комисията продължи да наблюдава прехода от **аналогово към цифрово наземно предаване** в държавите-членки на ЕС. В контекста на текущата процедура за нарушение по член 226 от ДЕО срещу Италия, в резултат на оплакване от италианската асоциация на потребителите Altroconsumo¹⁰⁷ службите на Комисията разгледаха новите изменения в италианската система за излъчване¹⁰⁸ и обмения гледища с италианските власти по отношение на обхвата на новото законодателство и критериите за цифровизация на наземните телевизионни мрежи. Измененията в системата трябва да водят до предоставянето на повече честоти за нови участници и по-малки съществуващи разпространители.
79. Комисията продължи да одобрява **държавното финансиране за обществени медии**, при което задачата за обществена услуга и финансирането се определят при пълна прозрачност и държавното финансиране не надхвърля това, което е необходимо за изпълнението на мисията за обществена услуга. През 2008 г. Комисията прие две решения, отнасящи се до финансирането на обществените медии съгласно член 86, параграф 2 от Договора за ЕО във връзка със съобщението относно радио- и телевизионното разпространение. Първото решение се отнася за общата система на финансиране на белгийската

¹⁰⁶ Дело [COMP/38.698](#) *Споразумение CISAC*.

¹⁰⁷ Вж. съобщение за печата [IP/07/1114](#), 18.8.2007 г. и документа, изпратен от Altroconsumo на Комисията през октомври 2008 г., който е достъпен на адрес: <http://www.altroconsumo.it/mercato-e-concorrenza/altroconsumo-esposto-alla-commissione-europea-sul-passaggio-al-digitale-si-parte-il-15-ottobre-ma-la-concorrenza-e-all-italiana-s222543.htm>.

¹⁰⁸ Член 83 от Закон № 101/08 (Legge 06/06/2008, n. 101 – Conversione in legge, con modificazioni, del decreto-legge 8 aprile 2008, n. 59, recante disposizioni urgenti per l'attuazione di obblighi comunitari e l'esecuzione di sentenze della Corte di giustizia delle Comunità europee), публикуван в Gazzetta Ufficiale della Repubblica Italiana – Serie Generale, numero 132, 7 giugno 2008.

(фламандска) обществена медия VRT¹⁰⁹. Второто решение засяга режима на финансиране на ирландските обществени медии RTÉ и TG4¹¹⁰. Комисията одобри и спешната държавна помощ за преодоляване на трудната финансова ситуация на две обществени медии, France Télévisions¹¹¹ по член 86, параграф 2 от ДЕО, и TV2 Danmark¹¹² по член 87, параграф 3, буква в) от ДЕО, както и разпоредбите за помощи за **оздравяване и реструктуриране**.

80. През ноември след обществена консултация, проведена от януари до март, Комисията представи нов **проект за съобщение относно радио- и телевизионното разпространение**¹¹³ за допълнителни обществени консултации, целящи осигуряване на повече яснота за всички пазарни участници и гарантиране на рамка, която е адаптирана към новата технологична среда.
81. През октомври Комисията започна **обществена консултация** по своите планове за разширяване на критериите за оценка на държавната помощ съгласно **съобщението относно филмовата индустрия**¹¹⁴. При сегашните критерии държавната подкрепа за филмовото производство може да бъде освободена при определени условия, по-специално когато е в полза на филми за култура, като се спазват някои прагове по отношение на териториалните изисквания и интензитета на помощта.
82. През 2008 г. Комисията одобри няколко схеми за подкрепа за филми, сред които са например унгарската схема за филмово подпомагане¹¹⁵, италианските данъчни стимули за филмовото производство¹¹⁶, финландската схема за филмово подпомагане¹¹⁷ и германската схема за филмово подпомагане¹¹⁸.
83. И накрая, през 2008 г. Комисията одобри **две големи сделки** за придобиване в областта на медиите. На 14 февруари Комисията одобри предложеното придобиване на *Reuters Group* със седалище в Обединеното кралство от канадската *Thomson Corporation* при определени условия и задължения. На 11 март Комисията, прилагайки за първи път насоките за нехоризонтални концентрации, одобри предложеното придобиване от *Google* на дружеството за онлайн рекламни технологии *DoubleClick*¹¹⁹.

2.6. Транспорт

84. 2008 г. бе тежка за транспортния сектор, който първо пострада от постоянното нарастване на цените на горивата през първата половина на годината, а след това от икономическата криза през втората половина. Забавеният ръст на

¹⁰⁹ Дело [E 8/2006](#) *Държавно финансиране за фламандската обществена медия VRT*.

¹¹⁰ Дело [E 4/2005](#) *Държавна помощ за финансиране на RTE и TNAG (TG4)*.

¹¹¹ Дело [N 279/2008](#) *Капиталова инжекция за France Télévisions* (все още не е публикувано в ОВ).

¹¹² Дело [N 287/2008](#) *Помощ за оздравяване за TV2/Danmark A/S* (ОВ С 9, 14.1.2009 г., стр. 3).

¹¹³ Вж. IP/08/1626 от 4.11.2008 г.

¹¹⁴ Вж. IP/08/1580 от 24.10.2008 г.

¹¹⁵ Дело [N 202/2008](#) *Унгарска схема за филмово подпомагане* (ОВ С 237, 28.10.2008 г., стр. 1).

¹¹⁶ Дело [N 595/2008](#) *Данъчни стимули за филмовото производство* (все още не е публикувано в ОВ).

¹¹⁷ Дело [NN 70/2006](#) *Схема за помощ за киното във Финландия* (все още не е публикувано в ОВ).

¹¹⁸ Дело [N 477/2008](#) *Германска схема за филмово подпомагане* (все още не е публикувано в ОВ).

¹¹⁹ Дело [COMP/M.4731](#).

икономиката се отрази съществено на всички видове транспортни услуги както на товари, така и на пътници. В общите условия на икономическа криза в транспортния сектор започна процес на допълнително консолидиране и той вероятно ще продължи и през 2009 г.

85. В **пътния транспорт** Комисията продължава да прилага съществуващите правила за държавна помощ относно договорите за обществена услуга и задълженията за обществена услуга, тъй като Регламентът относно обществените услуги за пътнически превоз¹²⁰ не е в сила. След решението по делото *Altmark*¹²¹ Комисията получи и разгледа голям брой жалби, както и някои уведомления за субсидии за местни и регионални автобусни услуги, главно насочени към договори, които са били възложени без предварителен публичен търг. Комисията издаде окончателно положително решение относно договор за обществена услуга за обществен пътнически транспорт с автобус в района на Линц в Австрия¹²². Тя откри също процедура за разследване относно мерки в полза на френското дружество *Sernam*, което е филиал за пътен транспорт на дружеството *Société national des chemins de Fer Français (SNCF)*, поради съмнения относно изпълнението на условията, поставени в решението от 20 октомври 2004 г.
86. В областта на **железопътния и комбинирания транспорт**, железопътните услуги за пренос на товари бяха напълно отворени за конкуренция в ЕС на 1 януари 2007 г., докато международният пътнически железопътен транспорт ще бъде отворен за конкуренция от 1 януари 2010 г. **Ръководните насоки на Общността за държавните помощи за железопътните предприятия**¹²³ влязоха в сила през юли. В тези насоки се излага подробно подходът на Комисията към държавните помощи за железопътните предприятия, както са дефинирани в Директива 91/440/ЕИО¹²⁴, както и за предприятията за градски, извънградски и регионален пътнически транспорт с цел подобряване на прозрачността на публичното финансиране и правната сигурност. През 2008 г. Комисията прие няколко **решения** за насърчаване на железопътния и комбинирания транспорт¹²⁵. През 2008 г. Комисията издаде и редица решения в областта на **концентрациите**. На 19 март Комисията разреши придобиването на испанския спедитор *Transfesa* от германското държавно предприятие *Deutsche Bahn*¹²⁶. На 25 ноември Комисията одобри¹²⁷ придобиването на унгарското дружество *MÁV Cargo* от австрийското дружество *RCA* при определени условия.

¹²⁰ Регламент (ЕО) № 1370/2007 на Европейския парламент и Съвета от 23 октомври 2007 г. относно обществените услуги за пътнически превоз с железопътен и автомобилен транспорт и за отмяна на Регламенти (ЕИО) № 1191/69 и (ЕИО) № 1107/70 на Съвета, ([ОБ L 315, 3.12.2007 г., стр. 1](#)).

¹²¹ Дело [C-280/00](#) *Altmark Trans GmbH u. Regierungspräsidium Magdeburg v. Nahverkehrsgesellschaft Altmark GmbH* („Altmark“) [2003] ECR I-7747.

¹²² Дело [C 16/2007](#) (все още не е публикувано в ОВ).

¹²³ [ОБ С 184, 22.7.2008 г., стр. 13](#).

¹²⁴ Директива 91/440/ЕИО на Съвета от 29 юли 1991 г. относно развитието на железниците в Общността ([ОБ L 237, 24.8.1991 г., стр. 25](#)).

¹²⁵ Дела [N 685/2007](#) (ОБ С 140, 6.6.2008 г., стр. 1); N 495/2007 (ОБ С 152, 18.6.2008 г., стр. 21); N 11/2008 и N 34/2008 (ОБ С 38, 17.2.2009 г., стр. 3); N 159/2008 (ОБ С 152, 8.8.2008 г., стр. 22); N 195/2006 (ОБ С 329, 24.12.2008 г., стр. 3); и N 352/2008 (ОБ С 7, 13.1.2008 г., стр.1).

¹²⁶ Дело COMP/M.4786 *Deutsche Bahn/Transfesa*.

¹²⁷ Дело COMP/M.5096 *RCA/MÁV Cargo*.

87. На 1 юли Комисията прие **насоки относно прилагането на член 81 от Договора за ЕО към морските транспортни услуги**¹²⁸ с оглед на отмяната на Регламент 4056/86 относно линейните конференции, считано от 18 октомври, както и поради разширяването на обхвата на Регламент 1/2003, за да включва *каботаж* и международни трампови услуги. В насоките се излагат принципите, които Комисията ще следва при определяне на пазарите и при оценяване на схемите за обмен на информация при редовния морски транспорт, както и при споразуменията за сътрудничество, включващи морски *каботаж*, редовни и/или трампови услуги.
88. На 21 октомври Комисията публикува **проект за Регламент за групово освобождаване** относно прилагането на член 81, параграф 3 от Договора за някои категории споразумения, решения и съгласувани практики между дружества за линейно корабоплаване („консорциуми“)¹²⁹ с оглед изтичането на срока на Регламента за групово освобождаване през 2010 г. След приемане на Регламента за групово освобождаване ще бъде завършена започнатата през 2003 г. реформа на правилата за конкуренцията, които се прилагат за транспортните услуги.
89. На 12 декември Комисията издаде **насоки относно държавната помощ**, предоставяна в допълнение към финансовата помощ от Общността за **създаването на морски магистрали**¹³⁰, с намерението да уеднакви максималния интензитет на помощта и продължителността, предвидени в насоките на Общността за държавна помощ за морския транспорт¹³¹, така че да се включат по-благоприятните условия, разрешени за проекти по втората програма „Марко Поло“ за предоставяне на финансова помощ от Общността за подобряване на екологичните постижения в системата на товарния транспорт („Марко Поло II“)¹³² и по Решение 1692/96/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 23 юли 1996 г. относно общностните насоки за развитието на трансевропейска транспортна мрежа¹³³.
90. И накрая, в областта на **услугите от общ икономически интерес**, след задълбочено разследване Комисията счете, че компенсацията, платена от френската държава на *Société Nationale Maritime Corse-Méditerranée* (SNCM) за изпълнение на задължения за обществена услуга през периода 1991—2001 г., е съвместима с общия пазар¹³⁴. Обратно, Комисията реши да открие официална процедура по разследване относно компенсационна система за *CalMac* и *Northlink* за изпълнение на задължения за обществена услуга, свързани с

¹²⁸ [ОВ С 245, 26.9.2008 г., стр. 2](#). Вж. още съобщение за печата [IP/08/1063](#), 1.7.2008 г.

¹²⁹ [ОВ С 266, 21.10.2008 г., стр. 2](#). Вж. още съобщение за печата [IP/08/1566](#), 22.10.2008 г.

¹³⁰ Съобщение на Комисията съдържащо насоки относно държавната помощ, предоставяна в допълнение към финансовата помощ от Общността за създаването на морски магистрали ([ОВ С 317, 12.12.2008 г., стр. 10](#)).

¹³¹ [ОВ С 13, 17.1.2004 г., стр. 3](#).

¹³² Определени с Регламент (ЕО) № 1692/2006 на Европейския парламент и на Съвета от 24 октомври 2006 г. ([ОВ L 328, 24.11.2006 г., стр. 1](#)).

¹³³ [ОВ L 228, 9.9.1996 г., стр. 1](#).

¹³⁴ Дело [С 58/2002](#) (все още не е публикувано в ОВ).

експлоатацията на фериботи за пътнически превоз между шотландските острови¹³⁵.

91. В областта на **авиацията Регламентът за въздухоплавателни услуги**¹³⁶ влезе в сила на 1 ноември и сега осигурява нормативната рамка за въздушния транспорт в ЕС, като определя правила за предоставянето и надзора над оперативните лицензи на въздушните превозвачи от Общността, пазарния достъп, регистрирането и лизинга на самолети, задълженията за обществена услуга, разпределението на трафика между летищата и ценообразуването. В допълнение, Комисията продължи работата си по новия Регламент за опростяване и модернизиране на правилата относно компютърните системи за резервация¹³⁷.
92. През 2008 г. Комисията трябваше да вземе решение по няколко **мерки за оздравяване и реструктуриране**, когато транспортните дружества в областта на въздухоплаването първо бяха изправени пред високите цени на суровия нефт, а след това — пред спад в търсенето поради финансовата и икономическата криза. В случая *Olympic Airways / Olympic Airlines* Комисията установи, че планът за приватизация, представен от гръцките власти, включващ продажбата на някои активи на две дружества по свързан начин, не включва държавна помощ, при условие че мерките, представени от гръцките власти, са изцяло изпълнени¹³⁸. В отделно, но свързано решение¹³⁹ Комисията заяви, че от последното ѝ решение през 2005 г. Гърция е предоставила допълнителна държавна помощ на основния въздушен превозвач и затова нареди възстановяване на помощта. През юни Комисията откри официална процедура по разследване относно заем за 300 млн. EUR от италианската държава за *Alitalia*¹⁴⁰. През ноември Комисията издаде окончателно отрицателно решение за възстановяване на несъвместимата помощ¹⁴¹. Едновременно с това Комисията одобри плана за ликвидация на *Alitalia*¹⁴².
93. В областта на **летищната инфраструктура** Комисията приключи официалната процедура по разследване относно държавните мерки за *DHL Group* и *летище Лайпциг-Хале*¹⁴³. Комисията заяви, че капиталовите инжекции за *летище Лайпциг* са съвместими с правилата на Договора. Обратно, предоставените на *DHL* гаранции и писмото за подкрепа в полза на *DHL* се бяха сметнати за несъвместими с правилата на Договора. Комисията нареди възстановяването на несъвместимата помощ, свързана с гаранции, и забрани предоставянето на писмо за подкрепа. Първоинстанционният съд анулира решението на Комисията от 2004 г., с което на Белгия се нарежда да си възстанови несъвместимата помощ, предоставена на *Ryanair* за установяването му на

¹³⁵ Дело C16/2008 (ОВ С 126, 23.5.2008 г., стр.16)

¹³⁶ Регламент (ЕО) № 1008/2008 относно общите правила за извършване на въздухоплавателни услуги в Общността, заменящ Регламенти 2407/92, 2408/92 и 2409/92 (т.нар. „трети пакет“) ([ОБ L 293, 31.10.2008 г., стр. 3](#)).

¹³⁷ Предложеният регламент ще замени Регламент (ЕО) № 2299/89 (ОБ L 220, 29.7.1989 г., стр. 1).

¹³⁸ Дела [N 321/2008](#), [N 322/2008](#) и [N 323/2008](#) (все още не са публикувани в ОВ).

¹³⁹ Дело [C 61/2007](#) (все още не е публикувано в ОВ).

¹⁴⁰ Дело [NN 31/2008](#) (ОВ С 184, 22.7.2008 г., стр. 34).

¹⁴¹ Дело [C 26/2008](#) (все още не е публикувано в ОВ).

¹⁴² Дело [N 510/2008](#) (ОВ С 46, 25.2.2009 г., стр. 6).

¹⁴³ Дело [C 48/2006](#) (ОБ L 346, 23.12.2008 г., стр. 1).

летище Шарлероа¹⁴⁴. Съдът заяви, че Комисията е трябвало да разгледа заедно мерките, предоставени от регион Валония и летище Брюксел-Юг Шарлероа, и да приложи принципа на частния инвеститор към мерките, приети от регион Валония, тъй като са съществували тесни икономически връзки между тези два субекта.

94. В областта на **концентрациите** на 6 август Комисията одобри предложеното придобиване на *Northwest Airline Corporation* („NWA“) от *Delta Air Lines, Inc.* („Delta“)¹⁴⁵ — и двете дружества въздушни превозвачи от САЩ — съгласно Регламента на ЕС за сливанията. На 17 декември след задълбочено разследване Комисията одобри концентрацията между *KLM* и *Martinair*¹⁴⁶.
95. В рамките на **отвореното авиационно споразумение между ЕС и САЩ**, подписано през април 2007 г., което включва разпоредби за засилване на сътрудничеството между Комисията и Департамента по транспорт на САЩ в областта на конкуренцията, през март Комисията и Департаментът по транспорт на САЩ започнаха **съвместен изследователски проект за алианси на въздушни превозвачи**¹⁴⁷. Целта на този проект е да се задълбочи тяхното разбиране за трансатлантическите въздушни услуги, за отражението на алиансите върху конкуренцията между авиолиниите и възможните промени в ролята на алиансите след отвореното авиационно споразумение между ЕС и САЩ.

2.7. Фармацевтична промишленост

96. По отношение на прилагането на **антитръстовите правила на ЕС** във фармацевтичния сектор най-важното действие, предприето от Комисията през 2008 г., бе започването на **проучване на фармацевтичния сектор**¹⁴⁸ на 15 януари. На същата дата Комисията извърши внезапни проверки в помещенията на редица предприятия за оригинални лекарства и предприятия за генерични лекарства в ЕС. За първи път Комисията започна секторно проучване с първоначални проверки.
97. Секторното проучване бе започнато в отговор на информация, според която конкуренцията на фармацевтичния пазар в ЕС вероятно не функционира правилно. Признаците за това бяха спад в иновациите, измерен с намаляващ брой нови лекарствени продукти, достигащи до пазара всяка година, както и случаи на забавено навлизане на пазара на генерични лекарства. Целта на проучването бе да се прецени дали някои практики на фармацевтичните дружества са сред причините за забавеното навлизане на пазара на генерични лекарства и спада в иновациите. Проучването бе насочено по-специално към

¹⁴⁴ Дело [T-196/04](#) Заявление от Ryanair за анулиране на Решение 2004/393/ЕО на Комисията от 12 февруари 2004 г. относно преимуществата, предоставени от регион Валония и летище Брюксел-Юг Шарлероа на Ryanair във връзка с установяването му на Шарлероа.

¹⁴⁵ Дело СОРМ/М.5181.

¹⁴⁶ Дело СОРМ/М.5141.

¹⁴⁷ Вж. съобщение за печата [IP/08/459](#), 18.3.2008 г.

¹⁴⁸ [Дело СОРМ/39.514](#) Решение на Комисията от 15 януари 2008 г. за започване на проучване на фармацевтичния сектор в съответствие с член 17 от Регламент (ЕО) № 1/2003 на Съвета. Повече информация ще намерите на адрес: <http://ec.europa.eu/competition/sectors/pharmaceuticals/inquiry/index.html>

практики, които предприятията за оригинални лекарства могат да използват за възпиране или забавяне не само на конкуренцията от предприятията за генерични лекарства, но и на разработването на конкурентни оригинални продукти. В него се обобщават недостатъците на регулаторната рамка, приложима за фармацевтичния сектор, които са били посочени от предприятия и публични органи.

98. В хода на проучването Комисията се допита до всички заинтересовани страни, като предприятия за оригинални и генерични лекарства, индустриални асоциации, асоциации на потребители и пациенти, застрахователни компании, лекарски, фармацевтични и болнични асоциации, органи в областта на здравеопазването, Европейската патентна служба, паралелни търговци и национални органи по защита на конкуренцията. Комисията събра данни въз основа на искания за информация, изпратени до над 100 фармацевтични предприятия, действащи в ЕС, както и до различни други заинтересовани страни. Данните засягат извадка от 219 химични молекули, свързани с отпусканите с рецепта лекарства за употреба от човека, които са били продадени в ЕС за периода 2000—2007 г.
99. На 28 ноември Комисията публикува своя предварителен доклад за проучването на фармацевтичния сектор¹⁴⁹. Докладът потвърди, че действително има забавяне в навлизането на генерични лекарства и спад в иновациите, и бяха разгледани някои от възможните причини, най-вече тези, които се дължат на поведението на дружествата. Предварителният доклад подчертава ключовата роля на патентните права за фармацевтичния сектор. В доклада не се установяват отделни случаи на неправомерни действия и не се предоставят насоки относно съвместимостта на разгледаните практиките с правилата на конкуренция в ЕС.
100. Констатациите от секторното проучване сочат, че предприятията за оригинални лекарства разработват и прилагат различни стратегии (т.нар. набор от инструменти), предназначени да им гарантират непрекъснати приходи от техните лекарства. Успешното прилагане на тези стратегии може има забавящ или блокиращ ефект за навлизане на конкуренти, но в доклада се подчертава, че поведението на дружествата може да не е единствената причина за забавянето на навлизането на генерични лекарства на пазара на техните продукти.
101. Заинтересованите страни също направиха коментари по регулаторната рамка, приложима за фармацевтичния сектор, като подчертаха срещаните от тях трудности и недостатъци по отношение на навлизането на пазара и конкуренцията. Предприятията за оригинални и тези за генерични лекарства са на едно мнение относно нуждата от единен патент на Общността и единен и специализиран патентен съдебен орган в Европа. В предварителните заключения на секторното проучване също се подкрепят тези становища. Заинтересованите страни подчертават и трудностите, които са срещнали в процедурите за пазарно разрешение на лекарства, за ценообразуване и

¹⁴⁹

[Проучване на фармацевтичния сектор, предварителен доклад, работен документ на службите на ГД „Конкуренция“](#), 28.11.2008 г.

възстановяване на разходите, което може да способства за забавяния във въвеждането им на пазара.

2.8. Хранителна промишленост

102. Като реакция на повишаването на цените на хранителните продукти през втората половина на 2007 г. и първата половина на 2008 г., Комисията издаде съобщението „Справяне с предизвикателствата на нарастващите цени на хранителните стоки — Насоки за действия на ЕС“¹⁵⁰, с което се създава работна група, която да разгледа функционирането на веригата за доставки на хранителни продукти, включително концентрацията и пазарната сегментация в сектора на търговията на дребно и дистрибуцията в ЕС. То бе последвано от второ съобщение „Цени на хранителните стоки в Европа“¹⁵¹ през декември, в което се предлага пътна карта за подобряване на функционирането на веригата за доставки на хранителни продукти.
103. По отношение на политиката на конкуренция, в съобщението се призовават Комисията и националните органи за защита на конкуренцията да гарантират енергично и последователно прилагане на правилата за конкуренцията на пазарите за доставка на хранителни стоки, като същевременно се подчертава важността на инструментите за антитръстови мерки и мерки относно концентрациите.
104. През 2008 г. Комисията продължи да осигурява спазването от страна на *Coca-Cola* на поетите от нея по-рано ангажименти и наложи глоба на картела на *търговците на банани* съгласно член 81 от ДЕО. На национално равнище органите за защита на конкуренцията провериха внимателно секторите, свързани с хранителните стоки, и започнаха редица разследвания. От съществено значение е наличието на последователен и координиран подход, тъй като обхватът на пазарите на дребно често се определя най-много като национален. В този контекст през юли и ноември ГД „Конкуренция“ проведе две срещи на подгрупата за хранителните стоки към Европейската мрежа по конкуренция, за да обсъди и обмени най-добри практики по въпросите, свързани с пазарите на дребно на хранителни продукти.
105. Консолидирането на хранителния сектор е отразено в няколко дела за концентрации, за които през 2008 г. е направено уведомление до Комисията. Много от тези концентрации бяха подложени на задълбочено разследване или

¹⁵⁰ Съобщение на Комисията до Европейския парламент, Съвета, Европейския икономически и социален Комитет и Комитета на регионите - Справяне с предизвикателствата на нарастващите цени на хранителните стоки - Насоки за действия на ЕС ([COM\(2008\) 321 окончателен, 20.5.2008 г.](#)). Съобщението анализира структурните и циклични фактори и предлага тристранна политическа ответна реакция, включително краткосрочни мерки в контекста на „здравния преглед“ на Общата селскостопанска политика и в мониторинга на сектора за продажби на дребно; инициативи за увеличаване на снабдяването със селскостопански продукти и гарантиране осигуряването на храни, включително насърчаване разработването на надеждни бъдещи поколения биогорива; също така инициативи, които допринасят за глобалното усилие за справяне с въздействията от нарастването на цените върху бедните слоеве от населението.

¹⁵¹ Съобщение на Комисията до Европейския парламент, Съвета, Европейския икономически и социален Комитет и Комитета на регионите — „Цени на хранителните стоки в Европа“ ([COM\(2008\) 821 окончателен, 9.12.2008 г.](#)).

бяха одобрени на първата фаза само след продаване на голямо количество активи. В случая *Friesland/Campina*¹⁵² Комисията предприе задълбочено разследване на предложената концентрация между две холандски кооперативни предприятия от млечната промишленост, действащи на няколко пазара на млечни продукти. Тази концентрация бе одобрена, след като страните представиха ангажименти и осигуриха достъп до суровото мляко в Нидерландия. В случая *ABF/GBI*¹⁵³ Комисията проведе задълбочено разследване на придобиването на части от GBI от Associated British Foods (ABF) и одобри операцията при определени условия. И накрая, в сектора на търговията на дребно с хранителни стоки Комисията разгледа предложеното придобиване на *ADEG*, Австрия, от немската *REWE Group*¹⁵⁴ и одобри операцията при определени условия.

2.9. Пощенски услуги

106. За пощенските услуги бе отбелязан нов важен етап с **третата пощенска директива**, приета от Парламента и Съвета през февруари¹⁵⁵. Съгласно тази директива до 31 декември 2010 г. трябва да се постигне пълно отваряне на пазарите в повечето държави-членки, като за някои от тях се позволява допълнителен срок от още две години. Директивата предвижда премахване на резервираната област във всички държави-членки, потвърждаване на обхвата и стандарта на универсалната пощенска услуга и надграждане на ролята на националните регулаторни органи, така че държавите-членки да могат да предприемат при необходимост редица мерки за запазване и финансиране на универсалната услуга. Ролята на държавните помощи и съответният контрол на Комисията върху тях ще получи все по-голяма значимост.
107. По отношение на **прилагането на правилата за държавната помощ в пощенския сектор**, през 2008 г. Комисията прие няколко решения с цел гарантиране, че пощенските оператори, на които са възложени услуги от общ икономически интерес, и техните филиали, няма да получат неправомерни преимущества. Комисията продължи разследването си относно предполагаемото свръхкомпенсиране на *Deutsche Post AG*¹⁵⁶ за изпълнение на задълженията му за универсална услуга и през октомври задейства разпореждане за информация срещу Германия поради отказа на страната да предостави поисканите сведения. И накрая, Комисията разгледа дали пощенските оператори са получили други форми на помощ от държавата. В този контекст тя приключи разследванията на помощта, предоставена на *летище Лайпциг и DHL*¹⁵⁷. Комисията разреши помощта, отпусната на летище Лайпциг за строежа на южната писта, но забрани писмото за подкрепа и някои други гаранции, които DHL получи като помощ за преместването на

¹⁵² [Дело COMP/M.5046 Friesland Foods/Campina](#) (все още не е публикувано в ОВ).

¹⁵³ [Дело COMP/M.4980 ABF/GBI BUSINESS](#) (все още не е публикувано в ОВ).

¹⁵⁴ [Дело COMP/M.5047 REWE/ADEG](#) (все още не е публикувано в ОВ).

¹⁵⁵ Директива 2008/06/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 20 февруари 2008 г. за изменение на Директива 97/67/ЕО с оглед пълното изграждане на вътрешния пазар на пощенски услуги в Общността ([ОВ L 52, 27.2.2008 г., стр. 3](#)).

¹⁵⁶ Дело [С 36/2007](#), *Жалба срещу правителството на Германия за отпускане на неправомерна държавна помощ на Deutsche Post* (ОВ С 245, 19.10.2007 г., стр. 21).

¹⁵⁷ [Дело С 48/2006](#) *Мерки, предприети от Германия за подпомагане на DHL и летище Лайпциг Хале* (ОВ L 346, 23.12.2008 г., стр. 1).

европейския му център в Лайпциг. Помощта, която вече е предоставена на DHL, трябва да бъде възстановена.

3. ДЕЙНОСТИ, СВЪРЗАНИ С ПОТРЕБИТЕЛИТЕ

108. Комисията поставя проблемите на потребителите в центъра на своята дейност в областта на конкуренцията и смята, че главната цел на политиката на конкуренция трябва да бъде максималното повишаване на благосъстоянието на потребителите.
109. Интегрирането на визията за потребителите в политиката на конкуренция изисква наличие на съответен диалог между службите на Комисията и потребителите или асоциациите, които ги представляват. По тази причина през 2008 г. към ГД „Конкуренция“ бе създаден специален отдел за връзка с потребителите. Потребителите и техните представители вече могат да предоставят на службите на Комисията информация, която е полезна както за повишаване на знанието за пазарите, така и за установяване на потенциални пазарни проблеми¹⁵⁸. Те са в състояние най-добре да дадат непосредствена информация как възприемат ефекта от дадено действие.
110. В разработването на обществена политика, от съществена важност е да се осъзнават проблемите на основните участници и въздействието от тази политика върху тях, като потребителите не правят изключение. Чрез тяхната реакция Комисията по-добре разбира как тези политики биха действали на практика и може да гарантира пълното изпълнение на техните цели. Например кръглата маса относно възможностите и бариерите пред онлайн търговията на дребно на европейския единен пазар¹⁵⁹ и бялата книга относно частните искиове бяха съпътствани от обширни консултации, при които активно бе потърсено гледището на потребителите и техните представители. Освен това, в хода на проучването във фармацевтичния сектор¹⁶⁰, както и в редовната практика при много случаи на концентрации потребителското становище е помагало на службите на Комисията да разбират по-добре всички аспекти на пазара при определяне на проблемите и решенията. Насоките за прилагане на приоритетите в областта на практики на отстраняване на конкуренти¹⁶¹ потвърдиха значението на този подход, като тези насоки ще бъдат въведени допълнително през 2009 г. и по-късно.

4. ЕВРОПЕЙСКА МРЕЖА ПО КОНКУРЕНЦИЯ И НАЦИОНАЛНИ СЪДИЛИЩА

111. Европейската мрежа по конкуренция (ЕМК) предоставя платформа за органите за защита на конкуренцията в ЕС за конструктивно координиране на действията по прилагане, за гарантиране на последователност и обсъждане на въпроси на политиката от общ интерес.

¹⁵⁸ През 2008 г. ГД „Конкуренция“ получи приблизително 2500 писма от граждани по въпроси, свързани с антиконкурентни мерки, концентрации и държавни помощи.

¹⁵⁹ За повече информация вж. http://ec.europa.eu/competition/sectors/media/online_commerce.html

¹⁶⁰ Вж. съобщение за печата [IP/08/1829](http://ec.europa.eu/competition/sectors/media/online_commerce.html), 28.11.2008 г.

¹⁶¹ Вж. съобщение за печата [IP/08/1877](http://ec.europa.eu/competition/sectors/media/online_commerce.html), 3.12.2008 г.

112. През 2008 г. се проведеха срещи под различни форми на ЕМК, като годишната среща на ръководителите на органите по защита на конкуренцията, заседания на секторните подгрупи, без да се забравят и пленарните заседания и работните групи. Основните обсъждани теми през 2008 г. бяха (1) последните промени в политиката на конкуренция, (2) опитът на националните органи по защита на конкуренцията с прилагането на инструментите по Регламент 1/2003, (3) преразглеждането на политиката на Комисията за хоризонталните споразумения и вертикалните ограничения, (4) секторни въпроси като „твърди цени на дребно“, многостранни такси за обмен, досиетата, свързани с единната зона за плащания в евро и проучването на фармацевтичния сектор.
113. През 2008 г. продължи процесът на сближаване в контекста на Регламент 1/2003. Красноречив пример за тази тенденция е програмата модел на Европейската мрежа по конкуренция относно програмата за освобождаване от глоби или намаляване на техния размер. До края на 2008 г. двайсет и пет от държавите-членки разполагаха с програма за освобождаване от глоби, останалите две (Малта и Словения) се очаква да ги въведат в близко бъдеще. Освен това, много членове на ЕМК уеднаквиха своите програми с програмата модел на ЕМК или са в процес на уеднаквяване.
114. Важен аспект на работата на ЕМК е сътрудничеството по индивидуалните случаи. През 2008 г. Комисията беше информирана, съгласно член 11, параграф 3 от Регламент 1/2003, за около 150 нови случая, предмет на разследване¹⁶² от страна на националните органи по защита на конкуренцията. Както през предходните години и благодарение на гъвкавия и прагматичен подход, въведен с регламента и с известието за мрежата, имаше много малко случаи, при които се е обсъждало предоставянето на дадено дело, и още по-малко случаи, при които дадено дело е преминавало в други ръце. С цел последователно прилагане на правото на ЕС, службите на Комисията преразгледаха или дадоха мнение по 61 планирани решения, съобщени съгласно член 11, параграф 4 от Регламент 1/2003.
115. През 2008 г. функционираха експедитивно и механизмите за сътрудничество с националните съдилища в съответствие с конкурентното право на ЕС, установени с член 15 от Регламент 1/2003. Комисията получи няколко искания за становище, които бяха в положение на изчакване до края на годината, както и копия от около 50 решения, дадени от национални съдилища. В допълнение, ГД „Конкуренция“ сключи петнадесет споразумения за безвъзмездни средства за обучение на съдии и публикува покана за предложения за този вид дейност.

5. МЕЖДУНАРОДНА ДЕЙНОСТ

116. Със засилване на глобализацията в световната икономика политиката на конкуренция също трябва да придобие глобален аспект. ГД „Конкуренция“ отговаря на това предизвикателство, като укрепва и разширява своите

¹⁶² Над 55 % са свързани с прилагането на член 81 от ДЕО (главно в областта на картелите), 30 % са свързани с прилагането на член 82 от ДЕО, а останалата част — с прилагането и на член 81, и на член 82 от ДЕО (а именно в сектора на енергетиката, хранителната промишленост, медиите, транспорта, телекомуникациите и пощите).

отношения с партньори по целия свят в рамките на двустранни и многостранни форуми. Комисар Крус отдава най-голямо внимание на ефективното международно сътрудничество в областта на конкуренцията.

117. В контекста на **разширяването**, през 2008 г. особено тясно сътрудничество имаше с Хърватия и Турция. Хърватия постигна значителен напредък в изпълнението на показателите за отваряне на глави за започване на преговорите за членство по глава „Конкуренция“, включително по оставащия важен въпрос за реструктурирането на нейното корабостроене, а на Турция още ѝ предстои да въведе система за контрол и мониторинг на държавните помощи. ГД „Конкуренция“ също подпомогна страните от Западните Балкани за съобразяване на техните конкурентни правила със законодателството на ЕС, което включва помощ за изготвянето на закони за конкуренцията и държавната помощ и съвети при установяването на необходимите институции за прилагането на тези правила.
118. По отношение на **двустранното сътрудничество** Комисията продължи своето тясно сътрудничество с Надзорния орган на Европейската асоциация за свободна търговия (ЕАСТ) при прилагането на Споразумението за Европейското икономическо пространство (ЕИП). Както и през минали години, имаше интензивен диалог в рамките на специални споразумения за сътрудничество по въпросите на конкуренцията със САЩ, Канада и Япония. Сътрудничеството с Китай и Корея също остана приоритет през 2008 г. В допълнение, ГД „Конкуренция“ изигра важна роля по време на продължаващите преговори по подписване на споразумения за свободна търговия с Украйна, Индия и Южна Корея и по търговската част от споразуменията за асоцииране с Централна Америка, с цел да се гарантира, че антиконкурентни практики (включително държавни помощи) няма да подкопаят търговията и другите икономически ползи от тези споразумения.
119. В областта на **многостранното сътрудничество** ГД „Конкуренция“ продължи да играе водеща роля в Международната мрежа по конкуренцията, където тя е член на ръководната група, съпредседател на работната група по картелите и активен член на други работни групи (по концентрациите, прилагането на политиката на конкуренция, едностранните действия и застъпничеството). ГД „Конкуренция“ продължи да допринася активно за работата на Комитета на ОИСР по конкуренция и имаше водеща роля в дискусия на кръгла маса по време на годишната конференция на Междуправителствената група от експерти по конкурентно законодателство и политика към Конференцията на ООН за търговия и развитие (Юнктад).

6. МЕЖДУИНСТИТУЦИОНАЛНО СЪТРУДНИЧЕСТВО

120. През 2008 г. Комисията продължи да си сътрудничи с другите институции на Общността съгласно съответните споразумения или протоколи, по които съответните институции са страни¹⁶³.
121. През 2008 г. **Европейският парламент (ЕП)** прие резолюция или доклад по следните теми: секторното проучване на банкирането на дребно, споразумението, сключено между правителството на Република Корея и Европейската общност относно сътрудничеството в борбата с антиконкурентните дейности и бялата книга относно исковите за обезщетение за вреди. Годишните доклади за конкуренцията за 2006 г. и 2007 г. също бяха обсъдени на равнището на комитета през 2008 г. и трябва да бъдат приети през 2009 г. Комисията участва също в обсъжданията на ЕП по други свързани теми, включително прилагането на държавните помощи като реакция на настъпилата финансова и икономическа криза.
122. Комисията си сътрудничи тясно със **Съвета**, като го информира за важни инициативи в политиката на конкуренция, като мерки за държавна помощ за банковия сектор и други допълнителни мерки за държавна помощ в контекста на финансовата и икономическа криза. През 2008 г. Комисията даде своя принос за политиката на конкуренция, главно по отношение на заключенията, приети от Съвета за конкурентоспособност (като тези за Лисабонската стратегия, индустриалната политика и политиката за МСП), Съвета по транспорт, телекомуникации и енергетика (законодателен пакет за вътрешния енергиен пазар, пакет за енергия/климат) и Съвета за икономически и финансови въпроси (преглед на единния пазар, единна зона за плащания в евро, рисков капитал, европейски план за икономическо възстановяване).
123. Комисията информира **Европейския икономически и социален комитет (ЕИСК)** и **Комитета на регионите** за значимите инициативи на политиката и участва в дебатите, които се организират от съответния комитет по тези инициативи. Пример за това е приемането на доклада на ЕИСК за годишния доклад на Комисията относно политиката на конкуренция. През 2008 г. Комисията участва в заседанията на работната група на ЕИСК за конкуренция и демокрация на вътрешния пазар, годишния доклад за конкуренцията за 2007 г. и бялата книга относно исковите за обезщетение за вреди.

¹⁶³ Рамково споразумение от 26 май 2005 г. относно взаимоотношенията между Европейския парламент и Комисията; Протокол за сътрудничество между Европейската комисия и Европейския икономически и социален комитет от 7 ноември 2005 г.; Протокол относно споразуменията за сътрудничество между Европейската комисия и Комитета на регионите от 17 ноември 2005 г.